

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Lucașfărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoțana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgneaana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 15 Ianuarie 1905.

Nr. 3.

In preseara adunărilor generale.

De câteva zile încoace aproape totalitatea băncilor noastre este ocupată cu încheiările anului expirat și cu pregătirile pentru proximele adunări generale. Această împrejurare ne îndeamnă, ca — chiar și cu rizicul de a plictisi o parte a cetitorilor nostri prin repetirea unor lucruri de multe-ori discutate — să punem din nou în vederea conducătorilor Băncilor noastre o serie de chestiuni, cari — deși de importanță vitală pentru institutelor lor — au fost până aci în multe locuri neglijate, și cari acum, când acționarii băncilor se vor întruni din nou în adunarea lor anuală, ar putea și ar trebui să fie puse la ordinea zilei și deliberate în condițiunile reclamate de împrejurările și trebuințele concrete ale singuraticelor institute.

Știind că conducătorii băncilor, chiar și înaintea încheiărilor anuale, sunt în destul orientați asupra mersului afacerilor și asupra progresului institutelor lor, și astfel se ocupă deja cătră finea anului cu diferitele chestiuni ce cred că ar trebui supuse așteptării adunării generale, am anticipat și noi, încă în toamna anului trecut, în numerii 44—49 ai revistei noastre, o serie de articole, în cari am insistat mai pe larg asupra acelor reforme de organizare cari au fost stabilite în Conferența Directorilor de bancă din toamna anului 1903, și cari la mai multe dintre băncile asociate au rămas în mare parte neexecutate și nerealizate.

Ne credem deci dispenzați dela repetirea amănunțită a expunerilor noastre mai sus amintite, pe cari cetitorii nostri le pot găsi și receti în numerele citate ale „Revistei Economice”; la nici un caz însă nu va fi de

prisos a atrage atențiunea cercurilor conducătoare asupra lor, și a le recomanda cu toată inzistența, ca să profite cât mai intensiv de sfaturile bune ce li-s-au dat de la locul cel mai competent.

În primul rând se impune chiar în momentul de față, încă înainte de convocarea adunărilor generale, importanța mare a instituțiunii *revizorilor-experti*, care la noi, unde în conziliul de direcțiune și în comitetul de supraveghiere al singuraticelor institute numai excepțional se găsește câte un om de specialitate, este de însemnătate neasemănat mai mare decât la celelalte popoare al țării.

Chiar în vederea acestei împrejurări Delegațiunea Băncilor s'a văzut îndemnată a-și da concursul pentru publicarea a două scrieri importante despre drepturile și datorințele legale ale membrilor din direcțiunile și comitetele de supraveghiere ale institutelor de credit, și dacă cercurile la cari se adresează aceste publicațiuni, li-au dat importanța cuvenită și le-au și cetit, apoi credem că nici măcar a zecea parte a bărbaților din corporațiunile conducătoare ale Băncilor noastre, nu va putea susține că se poate lipsi de instituțiunea revizorilor-experti și că are simțământul de a-și fi împlinit datorințele înainte de a fi auzit cuvântul acestor organe de specialitate asupra gestiunii anului încheiat.

Din această cauză nu putem accentua îndestul necesitatea, că chiar și acolo unde directorii executivi nu recomandă chiămarea unui revizor-expert, ba poate mai ales în asemenea cazuri, membri din conziliul de administrare și supraveghiere, cari nu sunt și nu au în mijlocul lor specialiști în afaceri de bancă, să inziste cu toată hotărîrea pentru supunerea bilanțului la o revizuire din partea organelor asocierii băncilor, și în interesul lor propriu binepriceput să nici nu subscrie bilanțuri nerevizuite.

La multe bănci, parte prin statute, parte prin praxă, stabilirea etalonului a fost rezervată — ce e drept în mod irațional — competenței adunării generale, și tot astfel în unele locuri numai acest for poate designa proporțiunea și modalitățile plasării capitalurilor disponibile. Pentru asemenea bănci se prezintă acum, la întrunirea proximei adunări generale, o nouă ocaziune spre a se putea conforma hotărârilor Conferenței din 1903 referitoare la *reducerea etalonului și la mobilizarea activelor*, despre cari am vorbit mai pe larg în numerii 46 și 48 din anul trecut ai revistei noastre, și la cari atragem atențiunea cercurilor competente și cu această ocaziune.

La totalitatea Băncilor noastre formează un drept exclusiv al adunării generale distribuția profitului și în deosebi designarea sumei destinate pentru *scopuri de binefacere*, precum și sistemizarea *penziunilor* pentru funcționarii institutelor, — chestiuni ce le-am discutat mai pe larg în numerii nostri 47 și 49 din 1904. Ne vedem deci îndemnați a reaminti conducătorilor Băncilor noastre și propunerile ce Delegațiunea Băncilor le-a lansat la timpul său în această privință. În deosebi credem că apelul comitetului „Asociațiunii” pentru înzestrarea Muzeului nostru național ar trebui luat în considerare de toate institutele noastre de credit, cari rar au mai avut ocaziune a servi și sprijini un scop național mai mare decât acesta și prin concentrarea unei părți considerabile a cuotelor de binefacere în o donațiune mai mare pentru trebuințele chiar acum mari și urgente ale Muzeului, vor servi interesele poporului nostru în condițiuni mai raționale decât prin sfășierea sumelor disponibile în mici contribuiri pentru diferite scopuri mai mult locale, pe cari le vor putea înainta cu același folos și în alți ani.

Nu putem încheia aceste rânduri fără o fugitivă indicațiune la prospectele anului viitor.

Efectele crizei agricole din 1894, oricât de puțin grave ar fi manifestațiunile ei de până aci, fără îndoială vor fi resimțite și de Băncile noastre în timp apropiat, și dacă recolta viitoare nu va fi extraordinar de bogată, nu credem ca anul financiar curent să se poată încheia în condițiuni atât de mulțămitoare ca cel expirat și ca cei de mai înainte. În orice caz stările economice generale în cari se află astăzi poporul nostru, sunt destul de serioase spre a îndemna lumea mai prevăzătoare la o precauțiune deosebită în toate afacerile și întreprinderile economice-financiare. În deosebi Băncile no-

stre credem că au să-și impună încă de acum cea mai mare rezervă, și anume în primul rând trebuie să-și dea seamă că *în situațiunea actuală nimic nu ar fi mai nejustificat decât o urcare ușuratică a dividendei*. Tendința de consolidare cărei am avut să-i mulțămim în anii din urmă creșterea atât de considerabilă a fondurilor de rezervă, va fi mai ales pentru anul curent, cea mai potrivită deviză a adunărilor generale.

Cursul devizelor.

— Exportul și importul de aur. —

(Fine).

Din cele precedente am văzut, că dacă cursul devizelor se urcă atât de mult încât ajunge și trece limita goldpointului de export, această urcare e în defavorul țării respective, căci înlesnește și favorizează exportul de aur.

Băncile de emisiune, natural, nu pot rămâne indiferente față de exportul de aur, căci prin aceasta li-se reduc stocurile (fundațiunile) lor metalice. Tocmai de aceea se și îngrijesc ca prin diferite mijloace, să prevină acest export, mijloace dintre cari cele mai uzitate sunt: vânzarea pe piață a devizelor de rezervă sau emiterea și punerea în circulațiune a cambiiilor financiare.

De multeori însă aceste mijloace nu sunt suficiente așa încât băncile de emisiune vrând-nevrând trebuie să tolereze exportul de aur. În ultima analiză ele nici n'ar avea motiv deosebit a-și teme reducerea stocurilor metalice, căci fluctuațiunea e legea acestora. Dacă împrejurările sunt de așa natură, încât trebuie să se reducă, reducă-se, lucrul principal este, ca după aceea să poată fi din nou acumulate.

Cu toate acestea însă băncile de emisiune nu numai că nu văd cu ochi buni exportul de aur, dar despre unele se zice chiar c'ar fi având și convenții tacite cu băncile și bancherii cei mari din țările în cari lucrează să nu dea aur. O asemenea convenție secretă se zice c'ar fi având banca imperială germană.*) Aceasta s'a dovedit uneori pe piețele străine. Așa d. ex. s'a întâmplat, că în Viena cursul devizelor germane scăzuse mult, scăzuse încât ajunsese sub limita goldpointului de import și cu toate aceste aur din Germania nu venia decât în măsură de tot neînsemnată, pentru că, se vede, eră reținut prin mijloace nenaturale în urma convenției tacite de care am amintit. Și care fû urmarea unei astfel de rețineri nefirești a aurului? Urmarea fû deprecierea valutei germane: cursul scăzû mult sub limita goldpointului de import, care, cum știm, e aproximativ K 117,298, scăzû până la K 116.90.

Același lucru s'a experiat uneori cu devizele germane și pe piețele franceze. La Pariz d. ex. cursul acestor devize deasemenea scăzû sub limita goldpointului de import, și cu toate aceste aur din Germania tot nu venia decât în cantitate de tot disparentă. Urmarea fû nu numai deprecierea valutei germane, dar și faptul, că băncile și bancherii francezi refuzau escontarea devizelor germane. Cu o astfel de ocazie un mare ziar german critică aspru procedura de a căuta să reții cu forța aurul în țară, arătând cum atari

*) Vezi Dr. Erdély Sándor: A devizaügyletek.

proceduri nu produc în străinătate efectele dorite. Unele dintre marile casse de bancă franceze — scria acel ziar — au și refuzat deja escontarea cambiilor germane. Adevărat, ele nu trag la îndoială completa valoare a valutei germane, dar dacă nu pot conta la aceea, că la scadență se va plăti în aur, se înțelege că vor da preferința cambiilor engleze, căci la afacerile cu aceste cambii și cea mai mică schimbare de procent și de curs poate fi luată în considerare. Între astfel de împrejurări din punct de vedere german ar fi recomandabil, ca cursul cambiilor germane să fi corigat sau prin export de aur sau prin trimiterea de efecte în favorul Germaniei. Căci aceste stări influențează și asupra casselor comerciale germane transoceanice, cari trimit ca plată cambii trase asupra băncilor și bancherilor germani, dar dela cari, dacă situațiunea nu se schimbă, se poate întâmpla să se ceară să plătească cu trate asupra Londrei sau cel puțin cu cambii domiciliată în acest oraș.

Din aceste exemple se poate vedea destul de clar, că exportul de aur dintr'o țară poate fi îndeplinit numai prin corigearea cursului devizelor în favorul respectivei țări și nici decum prin reținerea aurului cu forță.

Trecând acum la importul de aur, credem, că nu trebuie să mai spunem, că dacă într'o țară oarecare cursul devizelor asupra străinătății e sub pari și cu deosebire la sau sub limita goldpointului de import, un astfel de curs e favorabil pentru importul de aur. Băncile de emisiune și folosesc astfel de ocazii când cursul este sub pari pentru a importa aur și a-și mări și augmenta fundațiunile lor metalice. Importul de aur este de mare importanță pentru dezvoltarea și întărirea valutei unei țări. Spre acest scop, băncile de emisiune urmăresc cu atențiune cursul aurului și al devizelor pe diferitele piețe și pe baza calculului de arbitraj stabilesc unde se poate procura aur mai eftin și cu ce fel de devize se poate acoperi mai eftin pentru ca să exploateze diferența de cursuri în favorul augmentării fondurilor lor de aur. Diferința cursurilor devizelor nu este așa de pronunțată între țările cu valută de aur. Mai pronunțate și mai des supuse fluctuațiunii sunt cursurile devizelor dintre țările cu valută de aur și argint. În țara cu valută de argint sau chiar și cu valută bimetalică, cursurile devizelor asupra străinătății (dacă și acolo e valută de aur) vor fi în urcare și prin urmare importul de aur va fi mai mult sau mai puțin exchis.

În legătură cu această împrejurare, fie-ne permis a aminti faptul de ce de ex. agrarienii în cea mai mare parte sunt pentru valuta bimetalică, pe când guvernele și cercurile financiare susțin valuta curată de aur? Răspundem, pentru-că agrarienilor le convine ca cursul devizelor să fie cât mai urcat preste pari, căci în cazul acesta ei pot vinde cu preț mai mare tratele lor asupra străinătății pentru încassarea pretenziunilor rezultate din vânzarea produselor lor agricole. Vânzând aceste trate mai cu preț, ei pot să acorde reduceri în prețul produselor agricole pe piețele străine și astfel să susțină concurența străină, cu deosebire americană.

În fine de încheiere trebuie să amintesc ca un curiosum, că politica ce se urmărește cu ajutorul cursului devizelor în interesul importului de aur, dar cu deosebire tendența de a atrage cât mai mult aur în țară, e în multe privințe în contradicție cu principiile moderne ale Economiei naționale. Azi învățăm și știm, că avuția și puterea unei națiuni constă în dezvoltarea forțelor de muncă și a ca-

pabilității de a produce cât mai mult și nici decum în acumularea și îngrămădirea de aur și argint. Aceasta din urmă era credința fundamentală a sistemului mercantil, care mai bine de un veac a fost discreditat și abandonat. Astăzi însă prin politica de acumulare a metalelor nobile — în prima linie a aurului — politica urmărită cu stăruință de mai toate băncile de emisiune pare c'ar începe să se ridice din nou la valoare vechiul sistem mercantil, care susține că averea și puterea unei națiuni constă exclusiv în cantitățile de aur și argint, ce le posedă.

I. I. L.

Cambii de comisiune.

Într'un articol precedent am arătat cum datoriile și pretenziunile internaționale se pot achita respective încassă pe cale cambială în două moduri și anume: prin remiteri sau prin trasări. Astfel o datorie se poate achita sau așa, că cumpărăm pe piața noastră o cambie asupra pieței unde datorim, pe care apoi prin indosament o transmitem creditorului nostru, sau apoi așa că dăm ordin creditorului nostru să traseze asupra noastră o cambie despre o sumă ca cea cu care îi datorim, cambie pe care, dacă voiește, o poate vinde la bursa sa. Tot asemenea dacă avem de încassat o pretenziune o putem încassă sau așa că trasăm asupra debitorului nostru străin, sau așteptăm să ne remită acesta o cambie asupra pieței noastre. Cumpărarea și trimiterea unei cambii pentru achitarea unei datorii se numește remitere, iar cambia însăș *rimesă*; emiterea și vinderea unei cambii pentru încassarea unei pretenziuni se numește trăsare iar cambia însăș *trată*. În esență așadar remiterea nu este altceva decât o plătire, iar trasarea o încassare.

Debitorul își poate alege dintre aceste două modalități de plătire pe aceea, care îi convine mai mult. Anume el își face socoteala cu cât ar putea să cumpere pe piața sa o cambie asupra pieței străine unde este dator; tot asemenea cu cât s'ar putea vinde pe piața creditorului o cambie asupra pieței sale. Pe baza acestor calculațiuni constată, care mod de plată este mai avantajos pentru dânsul, adică care cambie, rimesa sau trata îl costă mai puțin. Debitorul se va decide să remită cu cât va putea, să cumpere mai eftin vre-o rimesă, iar dincontră creditorul va preferi să traseze asupra debitorului cu cât va putea vinde mai cu preț cambia trasată. Calculațiunile aceste, cari au de scop a afla unde se poate cumpără mai eftin o rimesă și unde se poate vinde mai bine o trată se numesc *arbitraj de devize*.

Mijloacele de comunicațiune perfecte din ziua de azi însă, cu deosebire telegraful și telefonul dau posibilitate lumei de afaceri să iee în considerare în calculațiunile de arbitraj nu numai cele două piețe, la cari se referesc datoriile respective pretenziunile, ci și alte piețe.

Telegraful și telefonul aduce neîncetat știri despre cursul devizelor pe piețele străine, cursuri pe baza cărora se poate constată în acelaș timp, că între mai multe piețe, unde se pot cumpără mai eftin rimesele și unde se pot vinde mai bine tratele.

Să presupunem, că un comersant din Viena are să achite o datorie la Paris. Pe baza calculațiunilor sale de arbitraj află, că el ar putea procura în Berlin o cambie asupra Parisului mai eftin decât pe piața sa. În cazul acesta va da ordin unei bănci sau bancher

din Berlin, adică unui comisionar al său să cumpere o cambie asupra Parisului. Comisionarul execută ordinul și cumpără cambia cerută. Cambia astfel procurată ar putea fi trimisă la Viena pentru ca comitentul s'o remită creditorului său din Paris. Aceasta însă nu se întâmplă, căci se poate face remiterea pe o cale și mai scurtă. Anume comitentul vienez când dă ordin comisionarului berlinez îl autorizează nu numai să cumpere cambia dar să o și remită creditorului din Paris. Și pentruca să se știe că remiterea se face în contul comitentului, aceasta o va însemna comisionarul pe cambie cu cuvintele „valoarea în contul lui N. N.” Astfel de remiteri se numesc remiteri în comisiune, iar cambia însăși rimesă în comisiune.

Dacă din contră un creditor din Viena, ce are de încasat o pretenziune în Paris află, că cambia ce o ar trasa asupra debitorului său ar putea o vinde mai cu preț în Berlin decât pe piața sa proprie, atunci o va trimite comisionarului său din Berlin s'o vândă. Acesta după-ce ar executa ordinul, contravaloarea sau ar trimite-o comitentului, sau, dacă stau în relații de cont-curent, l-ar credita cu suma ei. Lucrul însă se poate simplifica întrucât nu e absolut necesar ca comitentul să trimeată cambia comisionarului, ci simplu îi poate da ordin ca el, comisionarul să traseze asupra Parisului și cambia astfel trasată să o vândă. Dar' pentruca debitorul din Paris să știe din ordinul cui s'a făcut trasarea și în contul cui să socotească suma ce o va plăti la scadență, comisionarul va scrie pe cambia emisă, de regulă în șirul ultim al textului: „puneți în contul lui N. N. după înștiințare”. Trasările aceste se numesc trasări în comisiune, iar cambia însăși trată în comisiune.

Dar nu numai speculațiunile de arbitraj pot da naștere la trasări și remiteri în comisiune, ci și alte împrejurări, în prima linie încassarile și achitățile prin mijlocirea unei a treia piețe, când cele două piețe interesate nu stau în legătură directă una cu alta. Așa de ex. este știut că la bursa din Budapesta nu se cotează Madridul. Dacă acum Budapesta ar avea să încasseze o pretenziune din Madrid și ar trasa asupra acestuia, cambia, neputându-se vinde la bursa din Budapesta, ar trebui trimisă vreunui comisionar de pe vre-o piață, care are legături directe și la a cărei bursă se cotează Madridul, de ex. la Paris. Ori, procedura s'ar simplifica dându-se numai ordin comisionarului din Paris să traseze asupra debitorului din Madrid. Tot asemenea ar trebui să procedă și un debitor din Budapesta, care ar avea să achite prin remitere o datorie la Madrid, anume ar trebui să dea ordin comisionarului său să cumpere și să remită o cambie creditorului său spaniol. De regulă cele mai multe trasări și remiteri între piețele cari n'au legături directe se fac prin mijlocirea Londrei. Aci se fac cele mai mari afaceri cu devize din lumea întreagă așa că există o bursă specială numai pentru aceste afaceri. Nici nu-i mirare! Căci să ne închipuim numai că toți acei comisionari, cari au executat ordine de remiteri în comisiune pot să-și încasseze pretenziunile dela comitenții lor prin alte trasări nouă directe sau indirecte, adică prin mijlocirea unei a treia piețe; că comisionarii cari au executat ordine de trasări în comisiune pot să se achite față de comitenții lor prin nouă remiteri directe sau indirecte; ori să ne închipuim în fine că comitenții ar remite — direct sau indirect — comisionarilor pentru achitarea datorilor provenite din remiteri în comisiune, sau ar trasa asupra comisionarilor pentru încasarea

pretenziunilor provenite din trasări în comisiune, și vom înțelege mai bine ce extenziuni uriașe pot lua afacerile cambiilor de comisiune și de ce Londra, pe a cărei piață se concentrează aceste afaceri, are trebuință de o bursă specială pentru comerțul cu devize.

Noi și chestiunile social-economice.

Credem c'avem cuvânt destul de întemeiat s'o spunem fără înconjur, că dacă privim viața noastră intelectuală din punct de vedere al pregătirii și pricereii noastre în chestiuni de materie social-economică și ne asemănăm în această privință cu alte neamuri, vrând-nevrând va trebui să recunoaștem că sub acest raport stăm mult îndărăptul lor. Și nu înțelegem între aceste neamuri nici pe Englezi, nici pe Germani ori Francezi, ci pe alții cu mult mai aproape de noi, cu care nu numai c'avem drept, dar suntem chiar datorii să ne comparăm, înțelegem pe Sași, și mai puțin chiar și pe Unguri.

La noi, abstrăgând dela conducătorii și funcționarii unor bănci, dela unii advocați și profesorii unei școli de specialitate, celorlalți ne lipsește aproape cu totul educația și pregătirea în această privință. Și pe când la alții, ca d. ex. la Nemți, cunoștințele de natura aceasta fac parte întregitoare a culturii generale, până atunci noi n'am făcut și nu facem nimic pentru completarea educațiunii noastre în această direcție, cu toate că mai mult ca orișicari alții avem necesitate de o astfel de educație. Siliți a trăi numai din propriile noastre puteri, împrejurările grele în cari ne mănăm traiul ne impun — tocmai în interesul binepriceput al conservării noastre — să ne consolidăm cât mai mult pentru scopurile reale și practice ale vieții. Această consolidare însă nu se poate face numai prin câțiva oameni singuratici cu pricepere și pregătire pentru chestiunile social-economice, ci de întreaga noastră societate, în care trebuie introdus mai întâi un spirit de mai mult interes pentru viața reală și nevoile ei. Spre scopul acesta ar trebui să ne familiarizăm mai întâi noi cești inteligenți cu tot felul de chestiuni sociale, economice, financiare etc., și apoi să căutăm să le și popularizăm cât mai intențiv și între poporul nostru.

Aceasta, credem noi, este una dintre cele mai imperative necesități ale timpului nostru. Căci orice om cuminte poate vedea cum astăzi pretutindenea chestiunile economice și financiare au ajuns a fi suprapuse tuturor celorlalte și cum toată lupta omenirii se dă în jurul acestora. Intre astfel de împrejurări nouă încă nu ne va mai fi permis să rămănem indiferenți, dacă vom să ne ținem de lume și vom să ne formăm o chezașie pentru vremurile viitoare.

Constatată fiind necesitatea de a ne pune în curent și de a populariza cât mai mult și mai îngrabă chestiunile social-economice, tot ce ar mai rămânea ar fi să aflăm modalitățile, prin cari am putea face față acestei necesități. Și vom afla destule și potrivite, dacă vom ști deja din capul locului — să fim oameni reali și practici.

Să nu așteptăm talente mari, cari să ne pună în mișcare, dar nici să nu ignorăm bunele intențiuni, fie acele oricât de modeste, ci din contră să le ajutăm cu bunăvoință. Cu un cuvânt să ne mulțumim cu ceace avem, cu ceace putem și cu ceace suntem.

Fără pretenziuni deosebite cu modestia începătorilor s'ar putea porni și la noi o lucrare în scop de a ne pune în curent chestiunile social-economice. Căci câte orașe n'avem noi cu avocați, preoți, profesori, funcționari de bancă și învățători destui și, ce e mai mult, unele chiar și cu comercianți români. Ce ar fi dacă aceste frumoase societăți românești, urmând pildele bune ale altora, s'ar legă să convină din când în când, să discute și să studieze chestiunile de actualitate sociale-economice și financiare, care ar trebui să ne preocupe?

N'ar fi alta decât că am face și noi ceva, în tot cazul mai mult decât nimic și pentru omul modest și real nimic în lume nu e prea puțin.

Se înțelege la început ar merge greu, poate nici n'am avea ce vorbi. Cu timpul însă ar trebui să dam înainte. S'ar ceti bucăți bune, articoli aleși, s'ar discută și s'ar lucra și din nimic s'ar face lucruri serioase. Ar transpira din mijlocul acestor conveniri câte o lucrare, câte o idee, s'ar familiariza și alții cu spiritul vieții reale, cu un cuvânt s'ar porni și la noi o mișcare intelectuală în direcția vieții reale și practice, de care atât de mare lipsă avem.

Cât de necesare și folositoare ar fi pentru noi astfel de conveniri putem ilustra cu câteva exemple.

În timpul din urmă s'au întâmplat evenimente economice și financiare de o importanță deosebită. Astfel întreaga lume a fost și e preocupată de chestiunea convențiilor vamale și comerciale. În nemijlocita noastră vecinătate s'a elaborat un tarif vamal, a cărui aplicare chiar și dacă se isbutește a se încheia o convenție vamală mai favorabilă cu țara vecină, toți mărginenii noștri vor fi grav loviți în interesele lor economice. Ei bine, dacă s'ar fi aflat și la noi doi-trei bărbați cu trager de inimă și cu pricepere să studieze pe departe tariful vamal, referințele de dincolo, pe de altă parte să caute să cunoască bine referințele economice ale acestor mărgineni, poate că tot s'ar fi aflat și pentru acești oameni vre-o modalitate de scăpare: le-am fi putut da vreun sfat, ori le-am fi putut îndrepta atențiunea către vreun altfel de ocupațiune. Unde s'ar fi putut face aceasta mai bine ca în astfel de conveniri? Așa sigur o să zicem că nu s'a mai putut face nimic, fără să fi cugetat serios în adevăr așa-i ori ba?

Sunt de lipsă aceste conveniri și pentru cultivarea și instruirea noastră reciprocă. Să vedem. Un factor de căpetenie în viața noastră economică sunt a se considera băncile noastre. Asemănați însă activitatea acestor bănci cu activitatea băncilor moderne și veți vedea, că pe când ale noastre se ocupă aproape exclusiv cu mijlocirea de credit, pe atunci la băncile moderne mijlocirea creditului a căzut pe planul al doilea și o mare parte din activitate și-o folosește pentru înlesnirea producției și circulației bunurilor reale. Nu vom găsi cap luminat, economist ori financiar de valoare, care să nu admită noua direcție, ba ce e mai mult bărbați vărsați în ale științei și în practica vieții la toată ocaziunea își ridică cuvântul pentru propovăduirea noii misiuni a băncilor moderne. Ce ocazie bună ne-ar da și nouă numitele conveniri pentru studiarea operațiunilor de bancă, dar cu deosebire pentru studiarea fluctuațiunii și mișcării capitalurilor, nu mai puțin pentru studiarea politicii de bancă. Tot împreună s'ar putea analiza rapoartele și bilanțele băncilor străine și alor noastre, făcându-se studii comparative de cel mai mare folos.

În fine cine ar putea enumăra acum toate câte s'ar putea face? Tot ce putem spune e, că lucru bun și folositor în tot cazul s'ar face!

Și dacă considerațiunile aceste nu ne vor îndupleca la acțiune, atunci să ne fie măcar de învățătură cercurile și convenirile ungurești pentru discutarea și studiarea chestiunilor economice. Ne aducem aminte cum luna trecută au ținut conferințe peste conferințe despre acțiunea băncilor naționalităților. Oare noi, în orașele noastre mai mari, n'am putea face asemenea? Credem că da, ba am putea face un lucru și mai bun și mai rezonabil ocupându-ne nu de alții, ci de noi și de necesitățile noastre.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 13 Ianuarie 1905.

Pe piața internă de bani, după ultimo discountul privat s'a redus imediat și în mod rapid, de la $3\frac{7}{8}$ — $3\frac{7}{16}$ % la $2\frac{15}{16}$ %, pe lângă care etalon s'au cumpărat cambii vieneze de prima bonitate. Asemenea s'au ieftinit banii și în Budapesta, deși urcările de capital social hotărâte de câteva bănci mari de acolo, reclamă capitaluri însemnate. Cambii de bancă de prima bonitate s'au discontat cu $3\frac{1}{4}$ %, iar cambiile morilor cu $3\frac{7}{8}$ %.

Pe piața externă de bani, Banca imperială germană în fine și-a redus la 10 crt etalonul cu 1% de la 5% la 4%, iar discountul privat variază în Berlin între $2\frac{3}{4}$ %— $2\frac{5}{8}$ %. În Paris dominează, ca de regulă, abundență de bani, discountul privat a fost de $2\frac{1}{2}$ %; asemenea în Londra unde discountul s'a redus la $2\frac{1}{4}$ %.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Rugăm onoratele direcțiuni ale institutelor noastre de bani să binevoiască a pune la dispozițiunea direcțiunii noastre îndată după încheiere, câte două exemplare ale bilanțului și raportului anului de gestiune 1904, pentru ca informațiunile noastre asupra mersului și dezvoltării instituțiunilor noastre financiare să fie cât se poate de exacte și autentice.

*

„Patria“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Blaj, și-a convocat a XIX a adunare generală pe ziua de 4 Febr. a. e. în Blaj, când între altele se vor alege și trei membri noi în direcțiune. Față de anul precedent 1903, bilanțul prezent constată un progres normal în toate ramurile de afaceri. Profitul curat este de K 65,826.19 față de K 55,057.19 din anul precedent, arată prin urmare un plus de K 10,768.40. La active escontul arată o creștere de K 467,869.15 — la K 2.204.006.84; împrumuturile hipotecare de K 116.940 — la K 452.730 —; împrumuturile pe lombard de K 23,244 — la K 279,371 —; Efectele au crescut cu K 28,000 — la K 129,500 — (și anume K 62.200 — scrisuri fonciare de ale Băncii Austro-Ungare de 4% K 15,000 — scrisuri fonciare de ale băncii „Pesti magyar kereskedelmi bank“ de $4\frac{1}{2}$ % și în fine K 52.300 — în rentă ungară de coroane de 4%) Pozițiile pasive încă

arată creșteri considerabile, anume depozitele spre fructificare de K 294,072·85 la K 1.948,207·69. Reescontul s'a sporit cu K 392,955 la K 2,072,714·93. Circulațiunea întreagă a fost 18.770,494·57.

CRONICA.

Banca Austro-Ungară și-a convocat a XXVII-a adunare generală ordinară, căreia îi aparțin 695 de membrii, (dintre cari 610 austriaci și 85 ungari) pe 3 Februarie a. c. la Viena. În ședința sa dela 10 crt. consiliul general a fixat dividendă anului de gestiune 1904 cu K 68.— (4·857·% pro acție) prin urmare cad asupra cuponului pro sem. II. 1904 K 40.— Ambele state dualiste participă la beneficiul anului 1904 de K 12.487,183.— cu suma K 1,798,360·80.

Bancnote noue à K 10. Tipărirea nouelor bancnote à K 10 este deja așa de înaintată, încât ele se vor putea pune în circulațiune probabil deja la finele lui Februarie ori la începutul lui Martie a. c. și anume deotamdată cu suma de K 160.000,000.—

Lozurile de Triest. Ultima sortare a acestor lozuri, cari circulă în Austria și Ungaria de 24 de ani, a fost la 3 Ianuarie 1905. Ele s'au emis la 1860 în sumă de 1 milion fiorini în 20,000 de bucăți à fl. 50 și au fost cu dobândă de 4%. La finele anului 1903 s'au mai aflat în circulațiune numai neînsemnata sumă de fl. 86,750.—, care s'a rambursat întreaga la 3 crt. La 30 Decembrie a. c., ultima zi de cotare a acestor lozuri, ele au fost cotate cu K 230.— bani și K 300 marfă. Cel mai mic câștig a fost K 100.—

Etalonul oficial al băncilor de emisiune europene. De prezent etalonul oficial al principalelor bănci de emisiune din Europa este următorul:

Banca Franciei 3 %	Banca de emis. elveț. 4½%
„ Angliei 3 „	„ Italiei 5 „
„ națiun. belg. 3 „	„ naț. a României 5 „
„ Olandeză 3½ „	„ imp. germană 5 „
„ Austro-Ung. 3½ „	„ „ rusească 5½ „
„ Daneză 4½ „	„ Portugaliei 5½ „
„ Spaniei 4½ „	„ naț. a Sârbiei 6 „
„ Norvegiei 4½ „	„ „ a Greciei 6 „
„ Svediei 4½ „	„ „ a Bulgariei 8 „

Etalonul Băncii imperiale germane. Lumea financiară a fost surprinsă în 11 Octomvrie a. tr., când cu toată abundența de bani ce domină pretutindenea, Banca imperială germană fără motiv deosebit și-a ridicat etalonul la 5%, rămânând până de prezent cu cel mai ridicat etalon între celelalte bănci de emisiune. Conziliul general a redus în 10 l. c. etalonul la 4%.

Protestele cambiale la Banca Austro-Ungară. În senzul unei decisiuni recente a conziliului general al băncii noastre de emisiune, cu începere dela 1 Ianuarie a. c. cambiile prezentate spre plată în ziua scadenței, dar fără rezultat, vor fi deja în aceeași zi predate notarului public spre protestare. Până acum nu eră obiceiul la Banca Austro-Ungară ca cambiile să fie protestate cu 24 de oare înainte

de expirarea termenului satorit de legea cambială. Noua dispozițiune însă e și mai severă.

La banca de colonizare și parcelare care s'a înființat de curând și despre care am mai amintit în revista noastră, a fost ales președinte al comitetului de direcțiune *Hegedüs Sándor*, iar director executiv *Eber Antal*.

Avis!

Spre a ne putea orienta cu privire la tiragiul revistei noastre pentru anul 1905, rugăm pe D. abonați, să binevoiască a-și reînnoi abonamentele în timpul cel mai apropiat, iar încât nu ar dorî să continue cu prenumerațiunea, — să ne înștiințeze despre aceasta prin o cartă postală.

Administrația.

SUMAR.

În preseara adunării generale. — Cursul devizelor. — Cambii de comisiune. — Noi și chestiunile social-economice. — *Revista financiară*: Situațiunea. *Societăți financiare și comerciale*: Patria. *Cronică*: Banca Austro-Ungară. Bancnote nouă à K 10. Lozurile de Triest. Etalonul oficial al Băncilor de emisiune europene. Etalonul Băncii imperiale germane. Protestele cambiale la Banca Austro-Ungară. La Banca de colonizare și parcelare.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 10 Ianuarie 1905.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	19·60—20·30
„ „ Tisa	„ „ „ „	19·90—20·60
„ „ Pesta	„ „ „ „	19·80—20·40
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „	19·80—20·30
„ „ Bacica	„ „ „ „	19·70—20·30
Secară	„ „ „ „	14·55—15·05
Orz	„ „ „ „	14·05—14·65
Ovės	„ „ „ „	13·65—14·50
Porumb	„ „ „ „	15·65—15·85
Rapiță	„ „ „ „	— — — —
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „	125.—
Slănină (clisă)	„ „ „ „	102—104.—

Bursa de București.

Cursul din 5 Ianuarie 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	101⅞
„ „ 1892 5%	„ „	101⅞
„ „ 274 mil. 4%	„ „	93
„ „ 1898 4%	„ „	90
Fonciare rurale 5%	„ „	100⅞
„ „ 4%	„ „	92¼
Scris. fonc. urb. Bucuresei 5%	„ „	91¼
„ „ Iași	„ „	87¼

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 10 Ianuarie 1905.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	100-40	100-50
5	" " arg. Ian., Iulie. 16% "	100-40	100-50
4	Lozuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% "	—	—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% "	158-75	158-75
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% "	188-70	189—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% "	278-50	280—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	119-75	120-50
4	" " Cor.	100-55	100-50
3 1/2	" " de invest.	91-90	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur, scut. de dare	118-95	119-25
4	" " Cor. " " "	98-55	98-75
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	89-70	89-75
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	212—	211—
4	" p. regul. Tisei sc. de dare	165—	165—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	102-70	102-50
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	—	84—
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	—	99-50
4	" " ungare " " "	98-90	99—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	279-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-50	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104-90	—
2	" " sêrbesti à 100 fr.	102—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	137-25	—
—	Impr. bulgar 1889	113-60	113—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-60	—
3	" " " " " cu premii, 1880	316—	—
4	Banca austro-ungară 40 1/2 ani	101-40	101-40
4	" " " " " 50 ani	—	—
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	101—	101-25
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	108-40	108—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	100-50	101—
4	" " " I Casse de păstr. patriot, Pesta	99—	99—
4	Inst. de credit fonciar ungar	100-15	100-15
3 1/2	" " " " "	100—	100-25
4 1/2	Banca "hipotecară" ungară	101-10	101-50
4	" " " " "	101-20	99-50
4	" " " " " cu premii	278—	139-50
3 3/4	Banca hip. ung. cu premii	—	114—
5	Albina, Sibiu	—	102-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-75
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	21-80	22-75
	Credit, à fl. 100—	483—	485—
	Clary, à fl. 40— v. c.	168—	—
	Buda, à fl. 40—	174—	175—
	Pálffy, à fl. 40—	180—	175—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55-50	56—
	" " ungară, à fl. 5—	29-95	30-50
	Rudolf, à fl. 10—	69—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	225—	—
	Salzburg, à fl. 20—	77—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	532—	—
	Triest, à fl. 50—	—	—
	"Jó sziv", à K. 4—	—	10-60
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-37	11-43
	" c. reg.	11-36	11-33
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-12	19-12
	20 Marea germ. aur	23-59	23-56
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2 54 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117-75	117-82
	" franc. 100 Fr.	—	95-80
	" ital. 100 Lire	95-65	95-80
	Ruble, bilete, 100	254-75	—
	Lei românești, 100	—	94-40

Prețul per bucată

„SENTINELA“

institut de credit și de economii, soc. pe acț. în Satul-nou.

Nr. 1. 1—3

Publicațiune.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1905, institutul de economii și credit ca societate pe acții „Sentinela“ reduce etalonul de interese după depunerile vechi cu 0.25%, iar la depunerile noi cu 0.50%.

Direcțiunea.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 31 Dec. 1904 face K 5.307,000—

2. Pretensiunile institutului de imprumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de „ 5.514,811-30

3. Valoarea hipotecelor luate de basă la susnumitele imprumuturi hipotecare este de „ 21.635,909-52

4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 500,000—
acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K	6,400—	Sorti de stat din 1860 cu 4%,
" "	5,600—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%,
" "	4,200—	Sorti de ale imprumut. pt. regul. Tisei cu 4%,
" "	2,600—	Sorti de ale imprumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%,
" "	6,000—	Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%,
" "	158.000—	Serisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2 %,
" "	64,400—	Serisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2 %,
" "	100,000—	Obligațiuni comunale Pester ung. Commercial-Bank cu 4 %,
" "	75,600—	Serisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 %,
" "	100,000—	Serisuri fonciare Verein Buda- pester Hauptstädtische Sparcassa cu 4 %,
" "	14.000—	Rentă comună Maiu cu 4 %,
" "	4,000—	Acțiuni de ale reuniun. gener. de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5 %.

Sibiu, 10 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

==== membrilor din direcțiune ====

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

==== comitetului de supraveghiere ====

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

==== traduceri autorizate de ====

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

CURS COMPLET

DE

CORESpondența COMERCIALĂ

cu explicarea termenilor comerciali

de

I. C. Panțu,
profesor la școala superioară de comerț din Brașov.

Prețul K 3.50.

Se poate comanda la autor sau la tipografia

A. Murășianu în Brașov.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 și 1905.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiiu (Nagyszeben).

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația „Revistei Economice“. cea dintâi cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1.—

Medalia de aur dela Exponziția științifică din Bucuresci, 1903.

Enciclopedia Română

publicată de traducătorii și editoarea
ASOCIAȚIUNII
pentru
literatura română și cultura poporului român
de
Dr. C. Diaconovich.

Cu numeroase ilustrații și hărți.

3160 pag. 8* mare — 37.622 articole.

3 tomuri
legate luxos
K 80.—

33 fasc.
broșurate
K 70.—

Editura și tiparul W. Krafft, Sibiiu.
1904

Se comandă la
Biroul „Asociațiunii“ Sibiiu, str. Morii Nr. 8.